

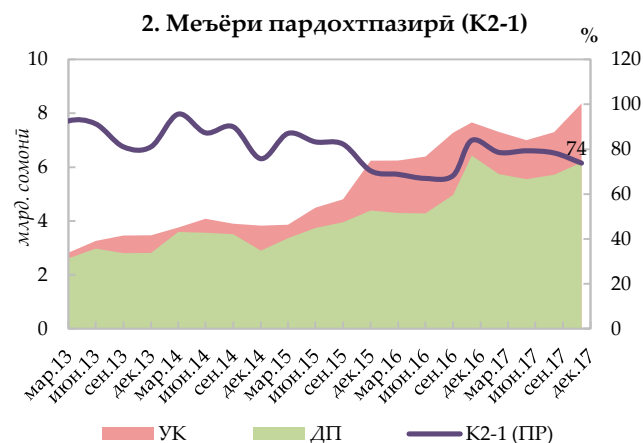
ШАРҲИ УСТУВОРИИ МОЛИЯВИИ НИЗОМИ БОНКИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР СОЛИ 2017

Устувории молиявии низоми бонкии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давоми соли 2017 пас аз сармоякунони бонкҳои муаммодор, барҳам хӯрдани ду бонки мушкilotдор ва 11 адад ТАҚХ, инчунин бо андешидани чораҳои солимгардонӣ аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон, нисбатан беҳтар гардида, аксар нишондиҳандаҳои он талаботҳои муқарраргардидаро иҷро менамоянд. Илова бар ин, дар ин давра бинобар мукамалсозии сохтори низоми бонкӣ, амалисозии тадбирҳои мушаххас ҷиҳати коҳиши додани қарзҳои гайрифайол ва мутобик гардидани фаъолияти ташкилотҳои қарзӣ ба вазъи воқеии бозор, хавфҳои низоми бонкӣ тамоюли коҳишбӣ доштанд.

Кифоятии сармоя. Меъёри кифоятии сармоя (К1-1) ҳамчун нишондиҳандаи асосии инъикоскунандаи устувории молиявӣ дар низоми бонкӣ (бонкҳо ва ТАҚХ) пурра иҷро гардида, дар ҷамъбасти соли ҳисоботӣ 22,9 фоизро ташкил намуд, ки дар муқоиса ба соли қаблӣ 5,9 банди фоизӣ зиёд мебошад. Дориҳои бо назардошти хавф баркашидашуда дар низоми бонкӣ, бинобар беҳтар шудани сифати дориҳои ташкилотҳои қарзӣ коҳиш ёфтанд.

Пардохтпазирӣ. Дар соли 2017 дориҳои пардохтпазирӣ низоми бонкӣ ба андозаи 4,0 фоиз коҳиш ёфта, ба 30,1 фоизи дориҳои умумӣ баробар гардид. Уҳдадориҳои кӯтоҳмуддат бошад, бинобар афзудани ҳаҷми пасандозҳои дархостӣ (53,8 фоиз) дар низом, 9,2 фоиз зиёд шуданд, ки ба сатҳи умумии меъёри пардохтпазирӣ таъсири манфӣ расонид. Аз ин рӯ, новобаста аз пурра (73,7 фоиз) иҷро гардидани талаботи меъёри пардохтпазирӣ (К2-1) дар сатҳи низом, нишондиҳандаи мазкур нисбат ба соли қаблӣ 10,2 банди фоизӣ кам мебошад.

Дараҷаи пардохтпазирӣ бо асёр ифодаёфта дар низоми бонкӣ ба 79,6 фоиз баробар гардид, ки дар муқоиса ба соли қаблӣ 7,6 банди фоизӣ зиёд мебошад. Ташкилотҳои қарзӣ дар фаъолияти худ кӯшиш менамоянд, ки уҳдадориҳои кӯтоҳмуддати асёрро бо пули милли

пардохт намуда, дороиҳои пардохтпазири асъориро зиёд намоянд.

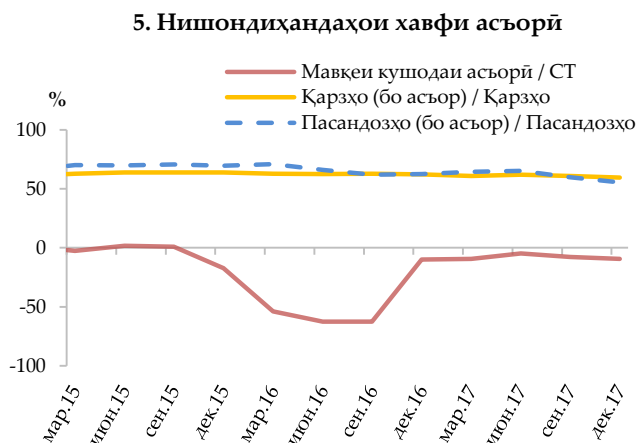
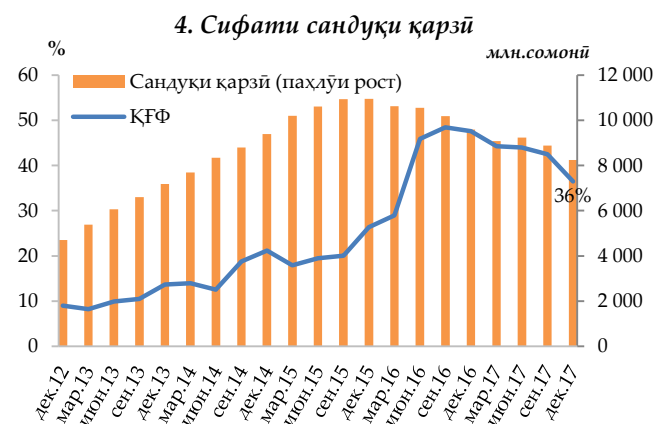
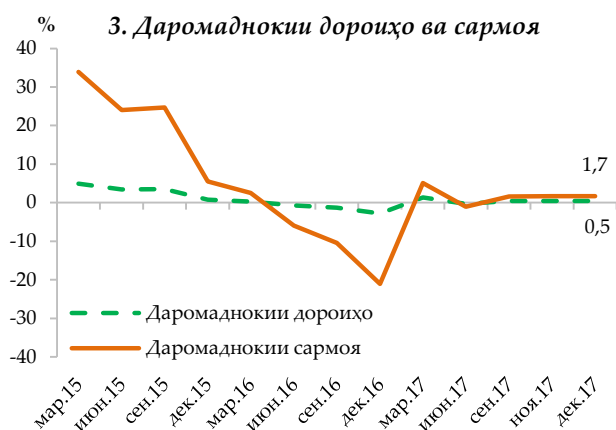
Даромаднокӣ. Дар соли ҳисоботӣ, бинобар кам гардидани хароҷотҳои амалиётӣ ва зиёд намудани арзиши хизматрасониҳо, фаъолияти низоми бонкӣ мусбӣ чамъбаст гардида, сатҳи даромаднокии дороиҳо ва сармоя мувофиқан ба 0,5 фоиз ва 1,7 фоиз баробар гардиданд. Нишондиҳандаҳои мазкур дар интиҳои соли 2016 мутаносибан -2,8 фоиз ва -21,1 фоизро ташкил намуданд.

Сифати сандуқи қарзӣ. Вобаста ба татбиқи чораҳои солимгардонӣ ҳиссаи қарзҳои ғайрифаъол (зиёда аз 30 рӯз батаъхирарфта) 10,9 банди фоизӣ коҳиш ёфта, 36,0 фоизро ташкил намуд.

Вобаста ба коҳиш ёфтани ҳиссаи қарзҳои ғайрифаъол, дар соли 2017 нишондиҳандаи фонди пӯшонидани талафоти имконпазир нисбат ба қарзҳои ғайрифаъол 19,3 банди фоизӣ афзуда, ба 58,8 фоиз баробар гардид. Илова бар ин, нишондиҳандаи қарзҳои калон нисбат ба сармояи танзимшаванда (К3-2) 59,8 банди фоизӣ коҳиш ёфта, 72,2 фоизро ташкил намуд.

Хавфи асъорӣ. Таҳлилҳо собит менамоянд, ки дар робита бо пеш гирифтани сиёсати деолларизунонии Бонки миллии Тоҷикистон мавқеи кушодаи кӯтоҳи асъорӣ дар давоми соли ҳисоботӣ раванди коҳишбӣ дошта, пайваста таъсири хавфи асъориро ба низоми бонкӣ коҳиш медиҳад. Дар чамъбасти сол мавқеи умумии кушодаи асъорӣ дар ташкилотҳои қарзӣ кӯтоҳ буда, -9,5 фоизро ташкил намуд, ки меъри муқарраршуда (К6-1)-ро таъмин намуд.

Илова бар ин, дар соли ҳисоботӣ 54,8 фоизи қарзҳои низоми бонкиро қарзҳо бо асъори хоричӣ ташкил дод, ки нисбат ба соли қаблӣ 4,0 банди фоизӣ кам мебошад. Ҳиссаи пасандозҳои асъорӣ бошад, дар ҳаҷми умумии пасандозҳои низоми бонкӣ дар муқоиса ба соли қаблӣ 7,0 банди фоизӣ коҳиш ёфта, ба 55,4 фоиз баробар гардид.

* Таҳлилҳо дар асоси маълумотҳои оморӣ ва ҳисобҳои Бонки миллии Тоҷикистон гузаронида шудаанд.